ANNO 1755.

Catholica Eccleſia, & ab ea probatus uſus antiquitatis ſtatuit, inviolate obſervent: come ſi legge nel di lui Breve del 1614. in cui conferma il Rituale Romano, e nel quale ſebbene ſono inſerite le preci da dirſi *ad repellendam tempeſtatem*, e ſi fa menzione del ſuono delle campane, e del Segno della Croce, e dell' aſperſione coll' acqua benedetta, nulla però ſi dice della Benedizione col Venerabile.

Paragone dell' opere del Cardinal Santorio e del Padre Caſtellano, colli Sinodi di S. Carlo.

§. 25. Finalmente ſi metta da una parte della bilancia l' Opera del Cardinale Santorio, che, ciocchè ſiaſi di tutte le altre eccezioni, non potrà mai dirſi, che ſia ſtata riveſtita col manto dell' autorità Pontificia; e ſe le metta per ſopraccarico l' altra Opera del Padre Caſtellano, che nemmeno ha avuta mai la detta approvazione; e nell' altra parte della bilancia ſi mettano i Sinodi di San Carlo, ancorchè la loro forza, in linea di legge, ſia riſtretta alla Dioceſi e Provincia di Milano: e chi peſa, vedrà, prevalere quella parte della bilancia, in cui ſono i Sinodi predetti; e dovendo prender partito, quando ſucceda il caſo, in linea direttiva, ſi ritroverà aſtretto ad abbracciare quanto ſi ritrova ſtabilito da San Carlo ne' predetti Sinodi. Non hanno certamente queſti Sinodi biſogno di ſopraccarico; ma, quando il ſopraccarito ſi voleſſe ritrovare, non mancherebbe, diſumendolo da altri Sinodi, e Rituali d' altre Dioceſi, ne' quali, aderendo ai Sinodi di San Carlo, ſi vede ſtabilito, che ne' pericoli degl' incendj ſi apra il Tabernacolo, ſi laſci coperto il Venerabile, ſi recitino divotamente le preci; nè il Sagramento ſi eſtragga, e per conſeguenza con eſſo ſi dia la Benedizione ſopra gl' incendj, o le tempeſte.

Aggiunta di un altro Sinodo Ital. ed autorità di Dottori in conferma delle ſtabilita ſentenza.

§. 26. Di ſopra ſi ſono riferite le autorità de' Sinodi, e degli Autori Oltramontani; ora aggiungeremo quelle de' noſtri Italiani. Farebbe gran torto a ſe ſteſſo, chi non aveſſe cognizione del merito di Monſignor Graziani già Veſcovo di Amelia, e del ſuo celebre Sinodo tenuto l' anno 1595. *nel di cui cap.* 109. così ſi legge. *Ad arcendas pluvias, aut tempeſtates, procellaſque, quæ forte impendere videbuntur, nemo Sacerdos Pyxidem ipſam cum Sacramento efferat, ſed tantum Tabernaculum, patefacto oſtio, adaperiat, & in conſpectu Sacramenti, genibus ad terram datis, Litanias, aliaſque precationes ejus rei cauſa inſtitutas, pie ſancteque cum populo, qui aderit, aut cum Clericis, aut etiam ſolus, peragat, Divinamque benignitatem, ut mala, quæ peccata noſtra merentur miſericordia ſua avertat, religioſe precetur*. Notorio pure è il merito, nella materia de' Sacri Riti, del Padre Bartolommeo Gavanto, che compoſe l' *Enchiridion*, o ſia *Manuale de' Veſcovi*, per ben regolare le ſacre funzioni; ed in queſto, *alla parola Euchariſtia, al num.* 14. così laſciò ſcritto: *Non adhibeatur contra grandinem, puta in valvis Eccleſiæ, benedicendo aerem*. Nè tralaſcieremo il Clericato, che benchè più recente degli altri, ha avuto il ſuo gran pregio, leggendoſi *nella deciſ. 60. de Euchariſtia n.* 11. quanto ſiegue: *At ad benedicendum aerem contra grandinem, probibitum eſt, Sacram Euchariſtiam exponere in valvis Eccleſiæ*.

Iterata lode dell' Emin. Vicario, ed ordini opportuni.

§. 27. Terminiamo la preſente lettera, non meno perchè ſiamo oppreſſi da altre faccende, ma perchè ſiamo anche tormentati dal caldo. Approviamo la ſua prudente condotta nel non aver fatto verun riſentimento contra quel buon Sacerdote, che fuori della porta della Chieſa di San Niccola in Carcere diede la Benedizione ſopra il popolo e ſopra l' incendio, ſembrandoſi molto adattabile le parole di San Bern. *nel ſer. 40. ſuper Cantica* ove così laſciò ſcritto: *Etiamſi perperam actum quid deprehendas, nec ſi judices proximum; magis autem excuſa. Excuſa intentionem, ſi opus non potes: puta ignorantiam, puta ſubreptionem, puta caſum*. Ma non eſſendo poi del dovere, che le coſe che non ſono ben fatte, colla connivenza prendano piede, e colla frequenza degli atti prendano una patina di legittima e venerabile oſſervanza, non ſolo avrà la bontà di far conſervare queſta Noſtra Lettera nella ſua Cancelleria, ma altresì di pubblicare, anche colla noſtra autorità, un editto regolativo di quanto dee farſi nel caſo degl' incendj, per pregare Iddio, ſecondo i Riti della Santa Romana Chieſa; conformandoſi nell' Editto in tutto e per tutto a quanto ſi vede ſtabilito da San Carlo, ed è ſta-

& ab ea probatus uſus antiquitatis ſtatuit, inviolate obſervent: uti legitur in illius Brevi anni 1614., quo Rituale Romanum confirmat, & in quo licet adnotatæ legantur preces recitandæ *ad repellendam tempeſtatem*, fiatque mentio ſonitus æris campani, ſigni Crucis, atque aſperſionis aquæ benedictæ; nullum tamen omnino fit verbum de Benedictione, adhibito Sacramento, impertienda.

PONT. A. XVI.

Collatio operum Cardin. Sanctorii & P. Caſtellani cum Syn. S. Caroli.

§. 25. Denique in una libræ lance ſtatuatur opus Cardinalis Sanctorii, quod, quanticumque tandem ſint reliquæ exceptiones omnes, nunquam dici poterit Pontificia auctoritate roboratum, illique in novam oneris acceſſionem ſuperaddatur alterum Opus Patris Caſtellani, nunquam & ipſum approbationem illam Pontificiam conſequutum; in altera vero lance ponantur Synodi Sancti Caroli Borromæi, quamvis illæ, ſi vim legis conſideres, in Diœceſi, totaque Provincia Mediolanenſi ſolummodo obtineant; hæcque omnia ſi quiſpiam ponderet, conſpiciet illico propendere illam Synodorum lancem, quumque, aliquo hujuſmodi caſu ſeſe offerente, deliberandum erit, obſtrictum ſe noſcet, vi quidem directiva, amplecti quidquid fuit a S. Carolo præfatis in Synodis conſtitutum. Non indigent profecto præfatæ Synodi, ut quidquam illis adjiciatur, at ſi quæ fieri vellet acceſſio, in promptu illa quidem eſſet, & facillime comparanda ex aliis Synodis, & Ritualibus aliarum Diœceſium, in quibus ex norma in S. Caroli Synodis tradita, ſtatutum cernitur, ut cum incendii periculum ſubeſt, aperiatur Tabernaculum, Sacramentum relinquatur obtectum, religioſa fiat precum recitatio, nec extrahatur Sacramentum, ac proinde ne cum eodem ad incendia, tempeſtateſque benedicatur.

Alia Synodus Italica Authorumq; Sententiæ, quibus propoſita aſſertio, roboratur.

§. 26. Supra allatæ ſunt Synodorum, Authorumque tranſalpinorum auctoritates, nunc alias ſuperaddemus ex Italis noſtris deſumptas. Injuriam ſibi faceret is, cui incomperta eſſent tum eximia virtus Præſulis Gratiani olim Ameriæ Epiſcopi, tum ejuſdem celebris Synodus habita anno 1595., *in cujus capite* 109. ita legitur: *Ad arcendas pluvias, aut tempeſtates, procellaſque, quæ forte impendere videbuntur, nemo Sacerdos Pyxidem ipſam cum Sacramento efferat, ſed tantum Tabernaculum, patefacto oſtio, adaperiat, & in conſpectu Sacramenti, genibus ad terram datis, Litania, aliaſque precationes ejus rei cauſa inſtitutas, pie ſancteque cum populo, qui aderit, aut cum Clericis, aut etiam ſolus, peragat, Divinamque benignitatem, ut mala, quæ peccata noſtra merentur, miſericordia ſua avertat, religioſe precetur*. Perſpecta quoque eſt præſtantia in rebus ad Ritum ſpectantibus Patris Bartholomæi Gavanti, qui compoſuit *Enchiridion* ſeu *Manuale Epiſcoporum* ad ſacras functiones rite dirigendas; in hoc autem *verbo Euchariſtia num.* 14. hæc ſcripta reliquit: *Non adhibeatur contra grandinem, puta in valvis Eccleſiæ, benedicendo aerem*. Nec miſſum faciemus Clericatum, utcumque cæteris recentiorem, non exiguam tamen laudem conſecutum, in ejuſquippe *deciſ.* 60. de Euchariſtia *n.* 11. hæc leguntur: *At ad benedicendum aerem contra grandinem, prohibitum eſt Sacram Euchariſtiam exponere in valvis Eccleſiæ*.

Iterata commendatio Eminent. Vicarii, ac monita.

§. 27. His Litteris finem imponimus, tum quia aliis obruimur curis, tum & quia æſtivis caloribus afficimur. Prudens nobis probatur Fraternitatis tuæ agendi ratio, dum nihil graviter egiſti in pium illum Sacerdotem, qui extra Januam Eccleſiæ S. Nicolai in Carcere Benedictionem ſuper populo, & ad incendium eſt impertitus; valde enim huic caſui congruere nobis videntur verba S. Bernardi *Serm. 40. ſuper Cantica*, ubi hæc ſcripta reliquit: *Etiamſi perperam actum quid deprehendas, nec ſi judices proximum; magis autem excuſa. Excuſa intentionem, ſi opus non potes: puta ignorantiam, puta ſubreptionem, puta caſum*. Verum cum haud juſtum æquumve ſit, ut, quæ ſunt minus recte geſta, conniventia invaleſcant, iteratiſque actibus quamdam veluti legitimæ ſpectabiliſque conſuetudinis ſpeciem obtineant, non ſolum tibi curæ erit, hanc Noſtram Epiſtolam in Cancellaria tua cuſtodiri, verum etiam Edictum, interpoſita auctoritate noſtra, propones, in certam normam eorum, quæ, excitato incendio aliquo, præſtanda ſunt, ut Deo ſupplicetur juxta ritum S. Romanæ Eccleſiæ; Edictumque ipſum, veluti adamuſſim, exiges ad ea, quæ a Sancto Carolo noſeuntur conſtituta, quæque fuerunt a nobis in his No-

PONT. A. XVI.

Noſtris Litteris fuſius expoſita. Teque, Ven. Frater noſter, ex animo amplectentes, Apoſtolicam Benedictionem tibi peramenter impertimur.

Dat. 27. Julii 1755. Pont. 15.

Datum apud S. Mariam Majorem die 27. Julii 1755. Pontificatus Noſtri Anno Decimoquinto.

QUOD EPISCOPIS VICARIIS

L. Apoſtolicis Indiarum Orientalium injunctum fuit, ut ſi Epiſcopum Coadjutorem, vel Vicarium generalem non haberent, hunc ſibi adſciſcerent, cui ampliſſimæ tribuebantur facultates in caſu obitus Vicarii Apoſtolici, id cæteris etiam Vicariis Apoſtolicis nunc imperatur: Salva tamen electione Vicarii Capitularis, ubi vel Canonici, vel Parochi eam peragere conſueverunt, in iis vero locis, ubi vel non adſunt, vel convenire nequeunt, conſtitutus jam ab Epiſcopo Vicarius generalis, ipſe, eodem defuncto, Vicarius etiam Capitularis habeatur.

Venerabilibus Fratribus, ac dilectis Fiiiis, Metropolitanis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aliiſque Apoſtolicis Vicariis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ac dilecti Filii, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Exord. Hæ litt. relatæ fuerunt ſuperius n. 10.

QUam ex ſublimi hac Sacroſancti Apoſtolatus ſpecula, in qua per ineffabilem divinæ bonitatis abundantiam plane immerentes præſidemus, pro injecta Nobis graviſſima omnium Eccleſiarum ſolicitudine, impoſitaque omnium animarum Jeſu Chriſti Sanguine redemptarum procuratione, alias, nempe die 26. menſis Januarii anno MDCCLIII. inivimus apoſtolicæ providentiæ rationem pro Jndiis Orientalibus; eamdem quoque, Venerabiles Fratres, ac dilecti Filii, in iis partibus, in quibus vos conſtituti ac deputati, Apoſtolicum miniſterium veſtrum, non ſine magnis aſſiduiſque laboribus, & incommodis, laudabiliter obire pergitis, haud patimur deſiderari, quemadmodum immenſa Supremi Paſtorum Principis Jeſu Chriſti caritas maximopere urger, ut eo alacrius omnem operam ſtudiumque noſtrum ad hoc conferamus, quo longius a Nobis regiones illas abeſſe non ignoramus.

Provida earumdem diſpoſitio recenſetur.

§. 1. Quoniam autem non ſine graviſſima Pontificii animi noſtri moleſtia tunc acceperamus, aliquem ſcilicet Indiarum Orientalium Apoſtolicis Vicariis Epiſcopali titulo & charactere inſignitum, ſed ſine Coadjutore cum futura ſucceſſione, viam univerſæ carnis ingreſſum, ad repoſitam in Cœlis coronam Apoſtolicis laboribus partam evolaſſe, ac neminem, qui Ordinariam pro defuncto Vicario Apoſtolico juriſdictionem exerceret, repertum aut deputatum fuiſſe; Ea propter omnibus & ſingulis Vicariis Apoſtolicis hujuſmodi injunximus & mandavimus, ut qui neque Epiſcopum Coadjutorem cum futura ſucceſſione, neque Vicarium ex Clero ſive ſæculari, ſive regulari Generalem haberent, ſtatim atque ad unumquemque eorum aliarum noſtrarum in ſimili forma Brevis deſuper expeditarum Litterarum certa notitia perveniſſet, deputarent Vicarium ex Clero ſive ſæculari, ſive regulari, habilem tamen, atque idoneum, qui, eveniente cujuſvis Apoſtolici Vicarii ſine Coadjutore cum futura ſucceſſione obitu, tanquam Apoſtolicæ hujus Sanctæ Sedis Delegatus, teneretur aſſumere & obire regimen, & gubernium Apoſtolici Vicariatus, uſque ad captam eiuſdem Apoſt. Vicariatus hujuſmodi poſſeſſionem a novo Vicario Apoſtolico, quem eadem hæc Sancta Sedes conſtituiſſet, aut uſque ad quamcumque aliam ab ipſa Sancta Sede ineundam ordinationem. Porro Vicario Generali hujuſmodi per Apoſtolicum quemcumque Vicarium ſibi, ut præmittebatur, deputando, Nos laudatarum noſtrarum Litterarum tenore, Apoſtolica auctoritate, conceſſimus & tribuimus omnes & ſingulas facultates perpetuis futuris temporibus valituras, quæ Vicariis Capitularibus cujuſvis Cathedralis Eccleſiæ, Sede vacante, ineſſe & de jure competere dignoſcuntur. Præterea eidem Vicario Generali, poſt tamen Apoſtolici Vicarii obitum, conceſſimus & impertiti fuimus uſum & exer-

ANNO 1755.

è ſtato da Noi diffuſamente eſpoſto in queſta Noſtra Lettera. Ed abbracciandola, con pienezza di cuore le diamo l' Apoſtolica Benediziona.

Dat. 27. di Luglio 1755. del Pont. 15.

Datum apud S. Mariam Majorem die 27. Julii 1755. Pontificatus Noſtri Anno Decimoquinto.

citium earum facultatum quibus utebatur & gaudebat, dum viveret, defunctus Apoſtolicus Vicarius Epiſcopus; iis dumtaxat exceptis, quæ requirunt Ordinem, & Characterem Epiſcopalem, vel non ſine Sacrorum Oleorum uſu exercentur. Quandocumque vero neceſſitas urgeret, ſæpedicto Vicario Generali poteſtatem etiam indulſimus & dedimus, conſecrandi Calices, Patenas, & Altaria portatilia, cum Sacris Oleis omnino ab Epiſcopo benedictis.

Ampliaturque ad reliquas quaſcumque regiones.

§. 2. Porro, cum, ſicut pariter accepimus, eaſdem omnino occaſiones, eoſdemque prorſus caſus, iniſtis, in quibus munus vobis demandatum adimplere contenditis, regionibus accidere, atque inſimul reperiri aliquibus in locis nonnullos Apoſtolicos Vicarios haud Epiſcopali titulo, & charactere inſignitos, ſed per Apoſtolicas dumtaxat Litteras ſive ſub Plumbo, ſive in ſimili forma Brevis expeditas, pro Vicarii Apoſtoli hujuſmodi officio defungendo deſtinatos, propter quorum obitum eadem quoqua momenta urgere poſſunt. Ea propter eaſdem proviſiones, & facultates, ut ſupra expreſſas, & pro Indiis Orientalibus initas, & conceſſas, ſub iiſdem modo, & forma, & non aliter, extendimus ad omnes iſtarum regionum Apoſtolicos Vicarios ſive titulo, & charactere Epiſcopali inſinnitos, ſive Sacerdotali dumtaxat dignitates præditos; atque hiſce quidem Sacerdotibus, ita ut præmittitur, Apoſtolicis Vicariis, pariter injungimus & mandamus, ut unuſquiſque, memor reſolutionis ſuæ, teneatur deputare Pro-Vicarium, habilem tamen, atque idoneum, qui poſt cujuſque obitum aſſumere debeat regimen Vicariatus Apoſtolici, atque in ejuſdem Vicariatus munere permanere, & cum uſu earum tantummodo facultatum, quibus utebatur, fruebatur, & gaudebat defunctus Vicarius, adlaborare debeat, donec & quouſque novus Apoſtolicus Vicarius ab Apoſtolica ac Sancta Sede deſignatus, ipſius Vicariatus poſſeſſionem & regimen adierit.

Vicarii Capitularis electio ubinam, & quomodo celebranda.

§. 3. Præterea cum compertum, exploratumque nuper fuerit, in Hibernia, Albania, Macedonia, Servia, Bulgaria, Inſulis Maris Egæi, Perſide, Meſopotamia (quemadmodum alibi fortaſſe reperiatur) reperiri aliquos Venerabiles Fratres Archiepiſcopos, & Epiſcopos locorum Ordinarios, & Reſidentiales, quorum aliquot quidem Capitulum Canonicorum habent, aliquot vero ejuſmodi Canonicorum Capitulo deſtituuntur; idcirco, tenore & auctoritate paribus, ſtatuimus, præſcribimus, & mandamus, ut eveniente cujuslibet Antiſtitis hujuſmodi obitu, ſtatim procedatur ad electionem Vicarii Capitularis, juxta morem, uſum, & conſuetudinem hactenus ſervatam, nimirum ubi Canonicorum Capitulum fuerit, vel a Canonicis dumtaxat, ſi ita in more jam poſitum, ſervatumque fuit, vel a Canonicis una cum aliis Eccleſiaſticis Viris, quos in caſibus hujuſmodi ſemper interveniſſe, & ſuffragium ſuum in ea electione tuliſſe conſtat. Quando autem Capitulum Canonicorum non habeatur, ii Parochi ſive ſoli, ſive cum aliis Eccleſiaſticis Viris, juxta modum itidem, uſum, & conſuetudinem de præterito ſervatam, ad Vicarii Capitularis electionem habendam accedant. Sed in hiſce electionibus Vicariorum Capitularium quorumcumque volumus, præcipimus, & mandamus, ut omnino ſerventur Coſtitutiones Concilii Tridentini, præſertim in Seſſione vigeſimaquarta capite decimoſexto.

Et quando Vicar. General. decedente Epiſc. ſit habendus Vicar. Capitul.

§. 4. Inſuper volumus & mandamus, ut in iis locis, in quibus Ven. Fratres Antiſtites Ordinarii eorumdem locorum Reſidentiales, neque Capitulum Canonicorum, neque Parochos in ſuis Civitatibus, & Diœceſibus habent, ſed dumtaxat Sacerdotes aliquot, & Miſſionarii, reperiuntur, per terras, & oppida diſperſi, ita ut, cum quemlibet Antiſtitem ejuſmodi mori contingat, inſimul convenire minime valeant, tunc Vicarius Generalis jam a defuncto Antiſtite conſtitutus, ipſo facto intelligatur, ſit, & habeatur Vicarius Capitularis, cum ſupra expreſſis facultatibus ad Vicarios Capitulares de jure ſpectantibus, exerceatque munus Vicarii Capitularis hujuſmodi, donec, & quouſque novus Antiſtes ab eadem Apoſtolica hac Sancta Sede deſignatus illuc advenerit, ac

ac regimen ſuſceperit. Verum probe intelligentes, haud facile in iiſdem locis reperiri Eccleſiaſticos Viros, qui ſive Doctores, ſive Licentiati in Jure Canonico in aliqua Studiorum Univerſitate fuerint, quemadmodum pro Vicariatus cujuslibet ſive Capitularis, ſive Generalis munere obeundo requiritur; Nos earumdem partium calamitates commiſerantes, tenore & auctoritate paribus, quemcumque in Vicarium Capitularem, ut præmittitur, in caſibus antedictis eligendum, dummodo ad gubernium, & regimen habilis, & idoneus fuerit, nunc pro tunc talem eſſe, & haberi volumus, & declaramus, perinde ac ſi Doctor, ſive Licentiatus in Jure Canonico fuerit.

Confirmantur ſuperius ſtatuta.

§. 5. Decernentes eaſdem præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ſemper firma, valida & efficacia exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere debere, & illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, in omnibus & per omnia pleniſſime ſuffragari, ſicque & non aliter in præmiſſis per quoſcumque judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & eorumdem Cardinalium Congregationes, & quoſvis alios quacemque præeminentia & poteſtate fungentes, & functuros, judicari, & definiri debere: ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat. contrariis.

§. 6. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, & quibuſcumque aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, aut alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Cæterum vos, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, iiſdem quoque, quibus Indiarum Orientalium Apoſtolicos Vicarios proſequuti fuimus, Apoſtolicis verbis, & adhortationibus proſequimur. Itaque ex Apoſtolicæ providentiæ, auctoritatiſque noſtræ ratione, maxime ad procurandam ſalutem animarum conſentanea, a Nobis ſuſcepta, atque unicuique veſtrum præcepta animadvertite, quanta ſit Apoſtolici muneris unicuique veſtrum injuncta cura, atque eapropter ſatagite, ut per aſſiduos labores, vigilantiam paſtoralem, ſollicitudinemque contentis, ne quiſpiam Chriſti fidelium vobis commiſſorum, & de quibus ratio ſupremo Paſtorum Principi æterno Judici reddenda eſt, pareat; ſed potius ut omnes æternam ſalutem conſequantur, & vobis merces veſtris meritis debita a juſto remuneratore Deo tribuatur. Nos interim cæleſtis præſidii auſpicem Apoſtolicam Benedictionem in populos etiam veſtrarum Diœceſum, vel Provinciarum redundaturam Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, paramanter impertimur.

Hortatio ad quoſcumque Miſſionarios.

Exempl. fides.

§. 7. Volumus autem, ut earumdem præſentium Litterarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis & a Congregationis Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei propoſitorum Præfecto, & Segretario pro tempore exiſtentibus ſubſcriptis, & ſigillo ejuſdem Congregationis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. 8. Auguſti 1755. Pont. XV.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 8. Auguſti MDCCLV. Pontificatus Noſtri Anno Decimoquinto.

Cajetanus Amatus.

PONTIFICIUM DECRETUM

Super nullitate Matrimoni Violantis Joſephæ Henriquez de Almada, & Ludovici Franciſci de Aſſis Sanches de Baena editum, Apoſtolica auctoritate per Litteras in forma Brevis expeditas roboratur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Pro Matrimonii validitate primum fuit a Congreg. Concilii pronunciatum.

ETſi Matrimonialis Cauſa jam dudum inter dilectam in Chriſto filiam Violantem Joſepham Henriquez de Almada puellam Nobilem Lisbonenſem, ac dilectum filium Ludovicum Franciſcum de Aſſis Sanches de Baena Ordinis Jeſu Chriſti Commendatarium, ſuper validitate, vel nullitate Matrimonii invicem, ut aſſerebatur; contracti vertens, non ſemel, ſed iterum atque iterum in Congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Concilii Trindentini Interpretum propoſita, ac ſecundum allata, & probata rationum momenta, pro validitate fuerat reſoluta, atque per Apoſtolicas Noſtras in ſimili forma Brevis litteras confirmata; tamen in eadem Congregatione Cardinalium die 13. currentis menſis Septembris, & anni 1755. maturiori examine, ob nova adducta documenta iterum expenſa, & diſcuſſa, ita deciſa fuit, quod nimirum Matrimonium hujuſmodi irritum, ac nullum eſſet, ac foret, atque adeo diſſolvendum: ea præſertim ratione ' quod ſuper impedimeuto duplicis quarti gradus conſanguinitatis inter unam, & alterum intercedente, haud ſatis, atque idonee derogatum fuiſſet in Diſpenſatione impertita per Apoſtolicas in forma Brevis litteras die 12. menſis Septembris anno 1750. datas.

Sed deinde pro Matrim. nullitate capta reſolutio.

Non hinc tamen integrum erat partibus ad ſecunda vota tranſire, obſtante Conſtitutione Pont. qua cavetur in hujuſmodi cauſis captam reſolutionem per aliam uniformem confirmandam eſſe.

§. 2. Quoniam autem hujuſmodi reſolutio a me morata Congregatione Cardinalium ſuper nullitate dicti Matrimonii prolata, haud ſatis, & ſufficiens eſt, ut Contrahentes omnimoda libertate gaudeant, tranſeundi ſcilicet, ut dicitur, ad ſecunda vota; cum juxta Conſtitutionem Noſtram, tanquam regulam, & normam in Cauſis Matrimonialibus rite ſancteque expediendis dicendiſque præſcriptam, atque alias editam, & propoſitam, reſolutio antedicta per aliam uniformem reſolutionem confirmari, atque iterum in laudata Congregatione Cardinalium neceſſario ſæpedicta Cauſa reproponi debeat; Hinc eſt, quos Nos ſerio conſiderantes non minus nova Partium diſpendia, quam temporis jacturam in hac Matrimoniali Cauſa, a tot annis agitata, ſatis ſuperque inopportunam, ac pernicioſam, de conſilio etiam ejuſdem Congregationis, poſtquam libellos, ſcripturaſque pro utraque parte allatas, necnon Acta omnia hoc in graviſſimo negotio confecta accurate expendimus, & examinavimus, tandem die 27. currentis menſis Septembris decretum hac ſuper re edidimus, per quod ſententiæ laudatæ Congregationis Concilii conſentientes, declaravimus, ac ſtatuimus, Matrimonium antedictum inter Violantem Joſepham, & Ludovicum Franciſcum Nobiles Lisbonenſes contractum, eſſe, ac fore irritum, & nullum, necnon unam, & alterum in ea quidem omnimoda libertate eſſe, ac fore, ad alia vota, quoties vero aliud non obſtet canonicum impedimentum, libere, & licite tranſeundi. Quod ſane decretum dilecto filio Magiſtro Joſepho Alexandro Furietto ejuſdem Congregationis Concilii Segretario tradendum mandavimus, ut inter Acta ſæpedictæ Congregationis reponatur, ac ſervetur.

Ex peculiaribus tamen cauſis Decretum edidit Pontifex, quo confirmata fuit reſolutio Congreg. pro nullitate Matrim. & permiſſum partibus ad ſecunda vota tranſire.

Apoſtol. auctorit. per has litteras præfatum Decret. roboratur.

§. 3. Antedictum itaque Decretum noſtrum, quo firmius ſubſiſtat, & ſervetur exactius, Apoſtolica etiam auctoritate tenore præſentium confirmamus, illudque inviolabili Apoſtolicæ firmitatis robore communimus. Decernentes, Decretum præfatum, & præſentes noſtras Litteras ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, dictiſque Violanti Joſephæ, & Ludovico Franciſco in omnibus, & per omnia pleniſſime ſuffragari debere; ſicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales & eorum Cardinalium Congregationes, necnon Apoſtolicæ Sedis Nuntios, & quoſvis alios quacumqe præeminentia, & poteſtate fungentes, & functuros, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Earumd. firmitati conſulitur, ſublata aliter judic. poteſtate.

Derogat. contrariis.

§. 4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, & quibuſcumque aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, aut alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Exempl. fides.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 30. Septembris 1755. Pontificatus Noſtri Decimoſexto.

Loco ✠ Annuli Piſcatoris.

Cajetanus Amatus.

Pontificii Decreti tenor.

Orta controverſia ſuper validitate Matrim. tum quia non fuit initum coram proprio Parocho, tum quia a Muliere fuit reintegra revocatum mandatum ad contrahendum.

CUM ſuper Matrimonio, prævia diſpenſatione ſuper impedimento quarti gradus conſanguinitatis a fel. rec. Clemente PP. XII. conceſſa in Civitate Zamorenſi contracto inter Violantem Joſepham Enriquez de Almada, & Aloyſium Franciſcum Aſſis Sanchez de Baena, nunquam carnali copula conſummato, contentio exorta fuerit, tum quia Violantes aſſerebat, illud non fuiſſe contractum coram proprio contrahentium Parocho, tum quia comprobare nitebatur, a ſe integre fuiſſe revocatum Mandatum, quod Procuratori dederat, ut Matrimonium contraheret; controverſiæ definitio a Nobis commiſſa fuit Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum: & cum ipſi poſt nonnulla reſponſa, aperiendæ veritati maximopere conducentia, binas tandem ediderint reſolutiones Matrimonii validitati faventes, petente prædicto Aloyſio Franciſco, juxta morem fuerunt eædem confirmatæ per noſtras Apoſtolicas in forma Brevis expeditas die 8. *Julii* 1750. Judicium favorabile validitati Matrimonii bis latum, &, uti ſupradictum eſt, a Nobis confirmatum, completum, & terminatum dici poterat, ad tramites Conſtitutionis a Nobis editæ ſuper ordine, & forma cauſarum Matrimonialium, quæ incipit: *Dei miſeratione*, & quæ eſt *trigeſimatertia in noſtro Bullario tom.* 1.

A Cong. Concilii validum judicatum & Apoſtol. litteris hujuſmodi judicium adprobat.

Inſtaurat. controverſia ex alio capite nullitatis nimirum quod Impetrata a Clemente XII. diſpenſatio gradus non comprehend. quibus invicem contrahentes erat conjuncti.

§. 2. Sed aliter res ſe habuit, inſtaurata videlicet controverſia contra validitatem Matrimonii, non ex quo contractum fuiſſet coram Parocho illegitimo, aut poſt revocatum Procuræ Mandatum, ſed ex alio diſparato capite, ut mox exponetur. Violantes, & Aloyſius Franciſcus non erant conjuncti tantum tertio, & quarto conſanguinitatis gradibus, ſed erant conjuncti duplicibus tertio, & quarto gradibus a duplici latere provenientibus: diſpenſatio autem conceſſa a Noſtro Prædeceſſore Clem. PP. XII. quartum tantummodo, & ad ſummum tertium gradum comprehendebat, nec ſe extendebat ad publicum tertium, & quartum gradum. Cumque, inſtante Aloyſio Franciſco, fuerint a Nobis expeditæ Litteræ Apoſtolicæ in forma Brevis *die* 12. *Septembris* 1750., quarum ope duplicitatis gradus impedimentum ſublatum dici poterat, ſed ſanatoriæ gratiæ conceſſio eo ſub obtentu facta ſit, quod Violantes tunc eſſet ignara novi impedimenti duplicitatis gradus, inter ipſam & Aloyſium intercedentis, & Violantes provinciam aſſumpſerit comprobandi, quod tempore conceſſionis gratiæ, & expeditionis Brevis ſanatorii, ipſa erit conſcia novi impedimenti, juſque ſuum perfecte cognoverat; ex his inſtaurata eſt controverſia contra validitatem Matrimonii, non ex quo contractum fuiſſet coram Parocho non proprio contrahentium, vel ex quo initum fuiſſet poſt revocatum procuræ mandatum, ut ſupra dictum eſt; ſed ex alio diſperato capite, ſeu fundamento, quod videlicet contractum fuiſſet, vigente impedimento dirimente, per Apoſtolicas Litteras nullatenus ſublato.

Delata iterum quæſtio ad Congreg. Concilii, ea tamen lege, ut de nova ſolummodo controverſia cognoſceret.

§. 3. Delata ad Nos novæ prætenſionis notitia, ejus definitio eidem memoratæ Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum fuit a Nobis commiſſa, ea tamen adjecta conditione, ut de validitate, aut nullitate Matrimonii cognoſcerent, habita tantum ratione ſufficientiæ, aut inſufficientiæ derogationis obtentæ ſuper impedimento gradus, nec ulla habita conſideratione aliarum rationum, ob quas præcedenter, & in præteritis cauſæ propoſitionibus, promota fuerat inſtantia pro nullitate Matrimonii. Ad tramites impoſitæ legis examen aſſumptum eſt, adhibitiſque opportunis diligentiis, communibus tandem ſuffragiis edita eſt reſolutio contra validitatem, & pro nullitate Matrimonii; Defenſore Matrimonii ad tramites Noſtræ Conſtitutionis conſtituto, ſuo munere, de more, egregie tum voce, tum ſcriptis functo; exhibito tantum in poſtrema Cauſæ propoſitione ab Aloyſio Franciſco ſupplici libello, in quo ſe, & jura ſui Matrimonii judicio Congregationis ſubmittere profeſſus eſt.

Pro nullitate Matrimonii prodiit reſponſum.

Altera ſuperaccedere debuiſſet reſolutio præced. confor. juxta leg. a Pont. traditam in ſua Conſtitutione.

§. 4. Unica reſolutio favens nullitati Matrimonii, juxta memoratam Noſtram Conſtitutionem, non ſufficit, ut judicium abſolutum dici poſſit, cum altera reſolutio præcedenti conformis accedere debeat. Pro totius ergo negotii finali abſolutione, neceſſarium fuiſſet, ut Cauſa iterum in Congregatione proponeretur, & alia ederetur reſolutio præcedenti conformis, ſed cum id fieri nullatenus poſſet, abſque novis expenſis, & longioris temporis mora, maximopere inopportuna in cauſa Matrimoniali a longo tempore introducta; non obſtante gravi ætate, in qua ſummus conſtituti, neque pariter obſtantibus moleſtis negotiis, quibus quotidie vexamur, & opprimimur, inhærentes etiam inſinuationi prædictorum Cardinalium, qui in Congregatione uniformibus ſuffragiis cenſuerant Matrimonium fuiſſe nullum, quique expediens futurum eſſe dixerunt, ut poſthabita nova propoſitione in Congregatione, Nos ipſi rem totam perpenderemus; laborem aſſumpſimus ſcripturas Congregationi exhibitas perlegendi, & omnia, & ſingula, quæ a ſcribentibus fuerant deducta, ponderandi, ut, quatenus judicium Noſtrum conforme fuiſſet reſolutioni Congregationis, ſuperabundanter dici poſſent adimpleta, quæ a Nobis in Conſtitutione Noſtra ſtatuta ſunt, & quatenus difformе fuiſſet, nulla amplius ſupereſſet de validitate Matrimonii dubitatio.

Ex peculiaribus tamen circumſtantiis controverſiæ cognition ipſe Pont. aſſumpſit.

Tria quæſtionis capita exponuntur.

§. 5. Tria ſunt, de quibus actum eſt in Cauſæ diſcuſſione. Primum eſt, an pro validitate Matrimonii neceſſaria fuerit diſpenſatio a Nobis conceſſa, permittens, ut, non obſtante impedimento duplicis gradus, Matrimonium contrahi poſſet, vel potius ſufficiens fuiſſet præcedens diſpenſatio a Noſtro Prædeceſſore conceſſa, quæ impedimentum ſuſtulit tertii, & quarti gradus. Secundum, an diſpenſatio a Nobis conceſſa, eo ſub præſuppoſito facta ſit, quod tempore conceſſionis Violantes ignoraret impedimentum duplicitatis gradus. Tertium, an tempore expeditionis novi Brevis, Violantes ignoraret, ſeu potius conſcia eſſet impedimenti duplicitatis gradus. Ex horum quippe dubiorum reſolutione, prout uno, vel altero modo fieri contingat, judicium pendet validitatis, aut invaliditatis Matrimonii contracti.

De primo capite agitur Communior eſt Doctor. Sententia, ut impedimentum ex duplicitate gradus derivans ad obtinendam diſpenſationem exponantur.

§. 6. Ducto autem initio a primi examine puncti, cum in Tribunalibus, & communiori calculo a ſcribentibus ea opinio recepta ſit, quæ pro validitate diſpenſationis, & conſequenter Matrimonii, quod dependenter ab ea contrahitur, requirit, ut conjunctio proveniens ex duplicitate gradus exponatur, & quod eidem derogetur, ſeu quod, ea minime obſtante, permittatur, ut conjuncti duplici conſanguinitatis gradu Matrimonium inter ſe contrahere poſſint; ſuo marte ſequitur, pro validitate Matrimonii fuiſſe neceſſariam novis Brevis expeditionem, per quam impedimentum duplicis conſanguinitatis gradus de medio tolleretur, nec ſufficere potuiſſe primum Breve derogans impedimento quarti, ſeu tertii, & quarti gradus. Hoc quippe Breve ſufficiens fuiſſet, ſi Violantes, & Aloyſius Franciſcus fuiſſent conjuncti ſimplici tertio, & quarto gradu, juxta Conſtitutionem ſanctæ memoriæ Pii V. 23. *Bullarii tom.* 2. ubi, excepto caſu, quod vir, & mulier primum conſanguinitatis, ſeu affinitatis gradum attingerent, in quo proteſtatus eſt, ſe nolle diſpenſare, quod reliquos gradus decrevit, pro validitate diſpenſationis ſatis eſſe expreſſionem remotioris gradus, obtentis poſtea ſuper propinquiore litteris declaratoriis. Juxta quoque communem Doctorum ſententiam in Tribunalibus receptam, illicitum tantum eſt, ſed non invalidum Matrimonium, quod contrahitur ope diſpenſationis obtentæ ſuper quarto gradu, nulla tertii gradus facta mentione, & antequam litteræ declaratoriæ præſcriptæ a S. Pio V. fuerint obtentæ; prout, dum in minoribus Secretarii Concilii munere fungeremur, fuſe a Nobis comprobatum eſt, & a Congregatione admiſſum in diſcuſſione Cauſæ *Luceorien. Nullitatis Matrimonii*, quæ fuit propoſita, & reſoluta *die* 18. *Mar-*